

Opieka nad dziećmi w wieku do 3 lat może być organizowana w formie żłobka lub klubu dziecięcego, a także sprawowana przez dziennego opiekuna oraz nianię.

Rejestr żłobków i klubów dziecięcych prowadzonych na terenie Gminy Drzewica

(stan na dzień 31 grudnia 2012 r.)

Akty prawne regulujące formy opieki nad dziećmi do lat 3

Podstawa prawna

Ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. Nr 45, poz. 235 z późn. zm.);

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2011r.w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych dotyczących żłobków i klubów dziecięcych (Dz. U. Nr 69, poz. 367);

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2011r.w sprawie zakresu programów szkoleń dla opiekuna w żłobku, klubie dziecięcym, dziennego opiekuna oraz wolontariusza (Dz. U. Nr 69, poz. 368).

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 5 sierpnia w sprawie sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania zadań z zakresu opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. Nr 173, poz. 1035) - rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 6 września 2011 r.

Odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania dotyczące ustawy o opiece nad dziećmi do lat 3

Poniżej znajdują Państwo odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania dotyczące ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. Nr 45, poz. 235).

1. Jaka jest liczba dzieci, które mogą przebywać pod opieką jednego opiekuna w żłobku lub klubie dziecięcym.

Pod opieką jednego w pełni wykwalifikowanego opiekuna zarówno w żłobku, jak i w klubie dziecięcym może pozostawać maksymalnie ośmioro dzieci w wieku od jednego roku do lat trzech, w przypadkach przewidzianych w ustawie do lat czterech. Jeżeli w grupie żłobkowej znajduje się dziecko poniżej jednego roku życia, bądź wymagające szczególnej opieki lub niepełnosprawne, to w żłobku lub klubie dziecięcym jeden opiekun może sprawować opiekę nad maksymalnie pięciorgiem dzieci.

Uwaga:

Określona powyżej liczba dzieci dotyczy dzieci zapisanych do żłobka lub klubu dziecięcego. Doraźne sytuacje nie mogą mieć wpływu na ilościowy stosunek opiekunów do liczby dzieci.

2. Od kiedy można zawrzeć umowę uaktywniającą i od kiedy wchodzi przepisy dotyczące niań?

Zgodnie z art. 79 pkt 2 ustawy przepisy dotyczące zatrudniania niań wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie sześciu miesięcy od dnia ogłoszenia ustawy. Ponieważ ustawa została ogłoszona w dniu 3 marca 2011 r., tzn. że umowy uaktywniające, które rodzice podpiszą z nianiami, będzie można zgłaszać do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych od dnia 1 października 2011 r.

3. Kto może być opiekunem w żłobku?

Kwalifikacje opiekuna w żłobku lub klubie dziecięcym określa art. 16 ustawy. Zgodnie z tym art. opiekunem w żłobku lub klubie dziecięcym może być osoba posiadająca kwalifikacje: pielęgniarki, położnej, opiekunki dziecięcej, nauczyciela wychowania przedszkolnego, nauczyciela edukacji wczesnoszkolnej lub pedagoga opiekuńczo-wychowawczego.

Może nim być także osoba, która posiada co najmniej wykształcenie średnie oraz:

- 1) co najmniej dwuletnie doświadczenie w pracy z dziećmi w wieku do lat 3 lub
- 2) przed zatrudnieniem jako opiekun w żłobku lub w klubie dziecięcym odbyła 280-godzinne szkolenie, z czego co najmniej 80 godzin w formie zajęć praktycznych, polegających na sprawowaniu opieki nad dzieckiem pod kierunkiem w pełni wykwalifikowanego opiekuna. Jeżeli osoba, która posiada wykształcenie średnie i co najmniej dwuletnie doświadczenie w pracy z dziećmi w wieku do lat 3 nie pracowała z dziećmi w wieku do lat 3 przez okres co najmniej 6 miesięcy bezpośrednio przed podjęciem zatrudnienia jako opiekun, zobowiązana jest w ciągu 6 miesięcy od rozpoczęcia pracy na stanowisku opiekuna odbyć 80-godzinne szkolenie w celu uaktualnienia i uzupełnienia wiedzy oraz umiejętności.

Ponadto, opiekunem w żłobku lub klubie dziecięcym może być osoba, która:

- 1) daje rękojmię należytego sprawowania opieki nad dziećmi;
- 2) nie jest i nie była pozbawiona władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie została jej zawieszona ani ograniczona;
- 3) wypełnia obowiązek alimentacyjny, w przypadku gdy taki obowiązek został nałożony na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd;
- 4) nie została skazana prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne.

4. Gdzie są uregulowane wymagania lokalowe i sanitarne dotyczące żłobków i klubów dziecięcych?

Wymagania lokalowe i sanitarne zostały uregulowane w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2011 r. w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych dotyczących żłobków i klubów dziecięcych (Dz. U. Nr 69, poz. 367). Ponadto art. 24 ustawy stanowi, że lokal, w którym tworzony i prowadzony jest żłobek - posiada co najmniej dwa pomieszczenia, w tym jedno przystosowane do odpoczynku dzieci oraz dzieci mają zapewnioną możliwość higienicznego spożywania posiłków. Natomiast lokal, w którym tworzony i prowadzony jest klub dziecięcy - posiada co najmniej jedno pomieszczenie. Dzieci muszą mieć zapewnioną możliwość higienicznego spożywania posiłków oraz miejsce na odpoczynek.

5. Czy ustawa o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 stawia wymóg odnośnie do nazewnictwa instytucji opieki nad dziećmi?

Ustawa nie reguluje kwestii dotyczących nazw żłobka i klubu dziecięcego. Jeżeli dana forma opieki wypełnia wszystkie przesłanki definicji z art. 2 i wykonuje zadania z art. 10, wówczas podlega przepisom ustawy. Zgodnie z art. 2 opieka nad dziećmi w wieku do lat 3 może być organizowana w formie żłobka, klubu dziecięcego, a także sprawowana przez dziennego opiekuna oraz nianię. W klubach dziecięcych opieka sprawowana jest nad dziećmi w wieku od ukończenia 20 tygodnia życia do ukończenia roku szkolnego, w którym dziecko ukończy 3 rok życia lub w przypadku, gdy niemożliwe lub utrudnione jest objęcie dziecka wychowaniem przedszkolnym - 4 rok życia.

W ramach opieki realizowane są funkcje: opiekuńcza, wychowawcza oraz edukacyjna. Opieka w żłobku jest sprawowana nad dziećmi w wieku od ukończenia 20 tygodnia życia, zaś w klubie dziecięcym od ukończenia 1 roku życia. Natomiast zadaniami z art. 10 są w szczególności: zapewnienie dziecku opieki w warunkach zbliżonych do warunków domowych, zagwarantowanie dziecku właściwej opieki pielęgnacyjnej oraz edukacyjnej, przez prowadzenie zadań zabawowych z elementami edukacji, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb dziecka, a także prowadzenie zajęć opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych, uwzględniających rozwój psychomotoryczny dziecka, właściwych do wieku dziecka.

Ograniczenie co do oznaczenia przedsiębiorcy zawiera natomiast ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny (Dz. U. z 1964r., Nr 16, poz. 93, z późn. zm.). Art. 433 k.c. stanowi, że firma przedsiębiorcy powinna się odróżniać dostatecznie od firm innych przedsiębiorców prowadzących działalność na tym samym rynku i nie może wprowadzać w błąd, w szczególności co do osoby przedsiębiorcy, przedmiotu działalności przedsiębiorcy i miejsca działalności.

6. Czy gmina może odmówić dotacji na dziecko zapisane do żłobka prowadzonego przez osobę fizyczną?

Art. 60 ustawy stanowi, że podmioty prowadzące żłobek mogą otrzymać na każde dziecko objęte opieką w żłobku dotację celową z budżetu gminy. Wysokość i zasady jej ustalania określa rada gminy w drodze uchwały. Przy tym należy zwrócić uwagę, że wydanie uchwały nie jest obligatoryjne. Wszystkie podmioty, którym ustawa daje możliwość tworzenia i prowadzenia żłobków poddane są jednemu reżimowi prawnemu, czyli mają równe prawa. Gmina może określić warunki, których spełnienie jest konieczne w celu otrzymania dotacji. Dlatego też gmina może odmówić dotacji na dziecko zapisane do żłobka prowadzonego zarówno przez osobę fizyczną, osobę prawną, jak i jednostkę organizacyjną nie posiadającą osobowości prawnej w sytuacji, gdy nie spełnia kryteriów określonych w przyjętej przez radę gminy uchwale.

7. Na jakich stanowiskach zatrudnić opiekunki zanim znowelizowane zostanie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz.U. z 2009r. Nr50, poz.398 ze zm.)?

W funkcjonujących instytucjach opieki dyrektorzy, w ramach swoich kompetencji, określają przyporządkowanie opiekunek dziecięcych w okresie przejściowym, kiedy podporządkowanie wprost pracowników do obecnie funkcjonujących przepisów jest niemożliwe, np. wg kryteriów płacowych

8. W jakiej formie należy starać się o dotację z zakresu organizacji opieki nad dzieckiem do lat 3 w 2011 roku?

Dotacje przyznawane są w wyniku rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert. Ostateczny termin składania ofert w drugiej edycji otwartego konkursu ofert na finansowe wspieranie gminnych projektów rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „Maluch”, organizowanego przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej upływa w dniu 16 sierpnia 2011 r.

9. Czy Żłobek Miejski z oddziałami i filiami może funkcjonować w dotychczasowej formie?

Żłobek Miejski z oddziałami i filiami może funkcjonować w dotychczasowej formie niezależnie od miejsca prowadzenia działalności opiekuńczej nad dzieckiem do lat 3. Instytucja opieki powinna mieć ustalony statut, obowiązujący we wszystkich oddziałach i filiach, w którym wymienione są adresy prowadzonej działalności. Ustawa z dnia 4 lutego 2011r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 stwarza również możliwość, aby dotychczasowe oddziały i filie Żłobka Miejskiego funkcjonowały i były rejestrowane jako odrębne instytucje. W takiej sytuacji, zgodnie z art.9 ustawy, podmioty prowadzące żłobki lub kluby dziecięce mogą dla celów organizacyjnych połączyć je w zespół i określić zasady działania zespołu. Połączenie takie nie narusza odrębności żłobków lub klubów dziecięcych.

10. Czy wpisowi do rejestru działalności regulowanej podlega każdy oddział i filia żłobka?

Wpisowi do rejestru działalności regulowanej podlega przedsiębiorca prowadzący działalność regulowaną, nie jego działalność. W związku z tym przy rejestracji należy podać adresy prowadzenia działalności regulowanej i aktualizować ewentualne zmiany na bieżąco.

11. Czy można otworzyć oddział żłobkowy na terenie działającego przedszkola? Jakie przestrzenie muszą być wydzielone wyłącznie dla maluchów, a jakie mogą być wspólne? Czy np. dzieci „żłobkowe” mogą korzystać ze wspólnej z przedszkolakami stołówki, szatni? Czy zespół może być kierowany przez tego samego dyrektora? Czy resort planuje w tym obszarze doprecyzowanie przepisów w najbliższym czasie?

Przepisy dotyczące tworzenia zespołów przedszkolno-żłobkowych wymagają doprecyzowania. Podjęto działania mające na celu wprowadzenie odpowiednich zmian, zatem należy oczekiwać, że w niedługim czasie tworzenie tych zespołów będzie możliwe. Natomiast nie budzą wątpliwości przepisy dotyczące połączenia żłobków i klubów dziecięcych w zespoły. Niezależnie od tego czy żłobek funkcjonuje samodzielnie czy też znajduje się np. w jednym budynku z przedszkolem, powierzchnia przeznaczona na zbiorowy pobyt dzieci w żłobku musi odpowiadać wymaganiom określonym w ustawie

(dla 5 dzieci wynosi co najmniej 16 m², na każde kolejne dziecko zwiększana jest o co najmniej 2 m², jeżeli czas pobytu dzieci nie przekracza 5 godzin dziennie, i o co najmniej 2,5 m², jeżeli czas ten przekracza 5 godzin dziennie). Jeżeli chodzi o wspólne korzystanie ze stołówek, szatni czy toalet, nie ma przepisów, które by tego zabraniały. Osoba będąca dyrektorem przedszkola może być jednocześnie dyrektorem żłobka.

12. Jak należy rozumieć przepis o minimalnej powierzchni w przeliczeniu na dziecko, w odniesieniu do żłobków, gdzie są wymagane minimum 2 pomieszczenia pobytu dzieci? Czy oba pomieszczenia muszą spełniać ten wymóg, czy wystarczy, że jedno jest odpowiednio duże, o ile drugie pomieszczenie jest wykorzystywane rotacyjnie?

Zgodnie z § 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2011 r. w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych dotyczących żłobków i klubów dziecięcych (Dz. U. z 2011 r., Nr 69, poz. 367), powierzchnia pomieszczenia przeznaczonego na zbiorowy pobyt 5 dzieci wynosi co najmniej 16 m². W przypadku liczby dzieci większej niż 5, ulega ona odpowiedniemu zwiększeniu na każde kolejne dziecko o co najmniej 2 m², jeżeli czas pobytu dziecka nie przekracza 5 godzin dziennie, i o co najmniej 2,5 m², jeżeli czas ten przekracza 5 godzin dziennie. Ustawa o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 wymaga, aby w lokalu, w którym tworzony i prowadzony jest żłobek znajdowały się dwa pomieszczenia. Jedno z pomieszczeń ma być przeznaczone do odpoczynku dzieci ze względu na długi czas przebywania dziecka w żłobku (jest możliwość nawet do 10 godzin dziennie, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach, na wniosek rodzica dziecka, czas ten może zostać przedłużony).

13. Czy przed rejestracją żłobka, wójt ma prawo podczas wizytacji poprzedzającej rejestrację, żądać dokumentacji o zgodach Sanepidu, Straży Pożarnej, Inspektoratu budowlanego? Czy też ma prawo jedynie obejrzeć budynek i musi zarejestrować żłobek w oparciu o oświadczenia, które będzie mógł zweryfikować dopiero po rejestracji żłobka, w ramach nadzoru?

Wójt, burmistrz lub prezydent miasta dokonuje wpisu do rejestru żłobków na podstawie złożonego wniosku i dołączonych oświadczeń, o których mowa w art. 28 ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3. Przed dokonaniem wpisu wójt, burmistrz lub prezydent miasta dokonuje wizytacji lokalu. W przypadku powzięcia jakichkolwiek wątpliwości może żądać przedstawienia do wglądu stosownych dokumentów również przed dokonaniem wpisu do rejestru.

14. Jak kwalifikować środki finansowe przeznaczane przez gminę na dofinansowanie żłobków niepublicznych? Czy jest to pomoc publiczna, podlegająca pod ustawę o zamówieniach publicznych?

Środki finansowe przeznaczane przez gminę na dofinansowanie żłobków niepublicznych są dotacją celową w rozumieniu art. 60 ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3. Gmina określa jednakowe warunki finansowania dla wszystkich podmiotów prowadzących działalność gospodarczą polegającą na sprawowaniu opieki nad dziećmi do trzech lat. Dlatego nie jest to pomoc publiczna w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE (z dniem 1 grudnia 2009 roku wszedł w życie Traktat z Lizbony zmieniający Traktat o Unii Europejskiej i Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, sporządzony w Lizbonie dnia 13 grudnia 2007 r. (Dz. U. UE C 306 z 17.12.2007 r.) zwany dalej „Traktatem z

Lizbony"), ponieważ nie prowadzi do zakłócenia konkurencji na wolnym rynku i nie podlega przepisom ustawy o zamówieniach publicznych.

15. Jak rozumieć art. 60 ustawy: czy dotacja do żłobka prowadzonego przez gminę ostatecznie ma charakter dotacji celowej, czy jest to zakład budżetowy?

Dotacja do żłobka prowadzonego przez gminę ma charakter dotacji celowej. Przepis art. 14 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r., Nr 157, poz. 1240) zawiera zamknięty katalog zakładów budżetowych. W tym katalogu nie są ujęte żłobki.

16. Jaki jest zakres zadań pielęgniarki, zatrudnianej nie jako opiekun, tylko na stanowisku pielęgniarki w żłobkach powyżej 20-rga dzieci?

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 5 lipca 1996 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1217, z późn. zm. – j.t.) wykonywanie zawodu pielęgniarki polega na udzielaniu przez osobę posiadającą wymagane kwalifikacje, potwierdzone odpowiednimi dokumentami, świadczeń zdrowotnych, a w szczególności świadczeń pielęgnacyjnych, zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych, rehabilitacyjnych oraz z zakresu promocji zdrowia. Świadczenia te wykonywane są przede wszystkim poprzez: rozpoznawanie warunków i potrzeb zdrowotnych, rozpoznawanie problemów pielęgnacyjnych, sprawowanie opieki pielęgnacyjnej, realizację zleceń lekarskich w procesie diagnostyki, leczenia i rehabilitacji, samodzielne udzielanie w określonym zakresie świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych oraz edukację zdrowotną. Ponadto zakres zadań pracownika zatrudnionego na stanowisku pielęgniarki w żłobku, do którego uczęszcza powyżej 20 dzieci, określa dyrektor żłobka w regulaminie organizacyjnym.